

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/168/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118201532
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118201532.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti súdu o mal. X. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XX. X. X, R. V., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, dieťa matky H. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XX. X. X, R. V. a otca H. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/XX, F., právne zast. JUDr. Jankou Martonovou, advokátkou so sídlom Slovenská 5, Bardejov, v konaní o určenie výživného pre maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/45/2018-41 zo dňa 11.4.2019 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku II. v rozsahu výšky výživného za obdobie od 1.2.2018 do 28.9.2018.

II. Zrušuje rozsudok vo výroku II. za obdobie od 28.9.2018 do budúca, III. a IV. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Predmet konania.

1. Predmetom konania je úprava rodičovských práv a povinností voči mal. Nele Bujňačkovej.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol cit.:

„I. Súd mal. X. L., nar. XX.X.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matke H. L., nar. XX.X.XXXX, ktorá bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec mal. dieťaťa H. L., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. X. L., nar. XX.X.XXXX sumou 110 eur mesačne, počnúc dňom 1.2.2018, ktoré výživné je povinný uhrádzať vždy do 15-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky mal. dieťaťa.

III. Dlžné výživné od 1.2.2018 do 31.3.2019 vo výške 1.540 eur je otec povinný uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania dlhu, pod hrozbou straty výhody splátok pri neuhradení čo i len jednej splátky.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.“

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že navrhovateľ pracuje od 1.5.2017 v Egotexe, s.r.o. v Prešove so zárobkom 2,50 €/hod. Od 7.9.2017 je práceneschopný, PN trvá doposiaľ. Podľa vyjadrenia obvodného lekára je pracovný potenciál minimálny s predpokladom zhoršovania zdravotného stavu. Za uvedené obdobie mu boli vyplácané nemocenské dávky v priemere mesačne 324,60 eur do augusta 2018. Je poberateľom invalidného dôchodku v sume 122,40 eur mesačne. Na

základe dohody s matkou mal. dieťaťa platil výživné v sume 100,- eur a pôžičku, ktorú otec mal. dieťaťa vzal na meno matky splácal v sume 110 eur mesačne. Od septembra 2017 prestal uhrádzať výživné, splácal iba pôžičku. Matka mal. dieťaťa pracuje ako vedúca pošty J. s priemerným čistým mesačným príjmom 772,99 eur mesačne. Spolu s mal. dieťaťom býva u svojho otca, kde mu prispieva na úhradu nákladov spojených s byvaním sumou 200,- eur mesačne. Denne cestuje do práce, ide o výdaj - 2,20 eur denne. Maloletá X. je žiačkou 2. ročníka ZŠ Z. v R. V.. Dieťa je zdravé. Má diagnostikovaný atopický ekzém, trpí len bežnými detskými ochoreniami v prechodnom období jeseň, zima a výdavky na dieťa spočívajú v poplatku za obed mesačne 22 eur, školský klub detí - 6 eur mesačne, navštevuje krúžok ZUŠ odbor tanečný - 5 eur mesačne, jednorazový poplatok 15 eur OZ pri ZUŠ, 12 eur - ZRPŠ ZŠ Levočská, 20 eur - ZRPŠ - ZUŠ. Ďalší výdaj je poistenie so sporením - 33,18 eur mesačne, letný denný tábor s dennou dochádzkou v CVČ od 7.00 hod. do 16.00 hod. - 110 eur - ide o obdobie 2 týždňov. Ďalšie výdaje súvisia s hygienou, oblečením, obuvou, liekmi ak je chorá. Celkové pravidelné mesačné výdaje vyčíslila matka na sumu cca 328,44 eur.

4. Poukázal na ust. § 25, ods. 1,2, § 36, ods. 1, § 62, ods. 1,2,3,4,5, § 65, ods. 1, § 75, ods. 1,2 Zákona o rodine.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu účastníkovi náhradu trov nepriznal.

Obsah odvolania

6. Proti výrokom rozsudku II., III. podal odvolanie otec. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní ďalej uviedol, že má za to, že súd prvej inštancie dostatočne zistil jeho osobné, zárobkové a majetkové pomery, ako aj pomery maloletej a matky maloletej. Aj keď maloletá X. je žiačkou 2. ročníka ZŠ, zvýšené výdavky síce odôvodňujú vyššie výživné na maloletú, ale nie až v takom rozsahu, vzhľadom na jeho príjem, zárobkové možnosti a schopnosti, dlhotrvajúcu práceneschopnosť, ako rozhodol súd prvej inštancie. Berúc v úvahu všetky nevyhnutné potreby maloletej, zohľadniac aj schopnosti a možnosti mňa ako otca, je toho názoru, že výživné v sume 110,00 € mesačne, ako aj splátka dlžného výživného v sume 20,00 € mesačne, spolu s bežným výživným, nie je v jeho možnostiach a schopnostiach uhrádzať. Vždy mal záujem prispievať aj na výživu maloletej a s manželkou sa dohodli, že jej bude prispievať na výživu na dcéru sumou 100,00 €, čo aj plnil. Keď už mal vážne zdravotné problémy, manželke oznámil, že vzhľadom na PN nie je schopný už ďalej splácať pôžičku a že bude jej poukazovať iba výživné na maloletú dcéru X.. Súd prvej inštancie túto skutočnosť, že sumu 100,00 €, ktorú poukazoval manželke na účet a ktorá mala slúžiť ako výživné pre maloletú, nebral do úvahy, a to ani napriek tomu, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd nevzal v úvahu, že je poberateľom invalidného dôchodku, že je od 14.12. 2017 práceneschopný a že dňom 28. 9. 2018 mu uplynulo podporné obdobie a týmto dňom mu zanikol nárok na nemocenské. Od 28. 9. 2018 je jeho jediným príjmom iba invalidný dôchodok cca 120,00 € mesačne.

Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach je v časti vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. a v časti je potrebné rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 62 ods. 2 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

8. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Matka zabezpečuje o mal. X. osobnú starostlivosť, čo je nutné považovať za formu plnenia výživného. V zmysle § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak

deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahrňuje zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pričom povinnosťou súdu je vždy prihliadnuť k všetkým dôležitým okolnostiam, u každého rodiča zvlášť, prihliadnuť na vek, vyspelosť dieťaťa, prihliadnuť na nevyhnutné potreby a potreby, ktoré sú nad rámec bežných potrieb, náklady, ktoré súvisia so zdravotným stavom maloletého dieťaťa, je nutné prihliadnuť na majetkové pomery oboch rodičov a následne až tak zhodnotiť možnosti, schopnosti otca ako povinného a zhodnotiť odôvodnené potreby maloletých detí. Maloletá X. má 9 rokov, navštevuje základnú školu. V takomto prípade je potrebné skonštatovať, že miera osobnej starostlivosti matky je prevažná, podľa odbornej literatúry v rozsahu približne 75% (SCHINNENBURGOVÁ, Petra, CIDLINA, Václav. K určovaniu výše výživného. Právni rozhledy, 2013, roč. 21, č. 7, s. 252). Matka je zamestnaná v Slovenskej pošte a.s. s priemerným mesačným príjmom 772,99 Eur.

9. Otec v odvolaní namieta, že súd pri určení výšky výživného nedostatočne zistil a posúdil jeho osobné, zárobkové a majetkové možnosti a schopnosti, nezobral do úvahy, že je poberateľom invalidného dôchodku, od 14.12.2017 je práceneschopný a dňom 28.9.2018 mu uplynulo podporné obdobie a zanikol nárok na nemocenské. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, otec mal. X. bol od 1.5.2017 do 30.6.2019 zamestnaný v spoločnosti Egotex, s.r.o. ako elektromechanik strojov a zariadení. Dohodnutá pracovná doba bola 40 hodín týždenne, mzda 2,50 Eur na hodinu a prémie vo výške 30% základu (čl. 7). Otcovi je na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne od 1.1.2014 priznaný invalidný dôchodok. Jeho pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (čl. 8). Od 14.12.2017 je otec dočasne práceneschopný s diagnózou F 33.2 (recidivujúca depresia), pričom jeho PN trvá k 17.1.2019 (čl. 164). Otec bol dňa 22.1.2019 hospitalizovaný (čl. 165). Na základe uvedeného je potrebné skonštatovať, že zdravotný stav otca je dlhodobu nepriaznivý. Miera poklesu jeho schopnosti dosahovať príjem predstavuje 45% a v priebehu konania sa nezmenila. Otec bol v období od 14.12.2017 do 28.9.2018 okrem čiastočného invalidného dôchodku poberateľom nemocenského z dôvodu jeho dočasnej práceneschopnosti vo výške v priemere 317 Eur mesačne (čl.68-71). Odvolací súd má v zhode so záverom súdu prvej inštancie za to, že v období, kedy otec bol poberateľom nemocenskej dávky a čiastočného invalidného dôchodku, bolo v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu svojej dcéry sumou 110 Eur mesačne. Taktiež je potrebné súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie o tom, že výživné na mal. deti má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča. Platenie splátok úveru nemôže ísť na úkor vyživovacej povinnosti určenej pre mal. dieťa. Zhodnotiac tieto skutočnosti, odvolací súd má v zhode so súdom prvej inštancie za to, že v období do skončenia podporného obdobia poberania nemocenského bolo v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu mal. X. sumou 110 Eur mesačne, ktorá suma je vzhľadom na vek, potreby a zdravotný stav mal. primeraná, preto rozsudok v tejto časti potvrdil.

10. Otec namieta, že po dohode s matkou mal. X. prispieval na jej výživu sumou 100 Eur mesačne, ktorú poukazoval na účet matky. Podľa jeho tvrdenia matke oznámil, že z dôvodu jeho PN nebude schopný ďalej platiť pôžičku a peniaze, ktoré od tej doby matke poukazoval mali slúžiť ako výživné a nie ako splátky pôžičky. Súd tieto sumy nezohľadnil pri určení dlžného výživného. Ako to vyplýva z výpovede matky na pojednávaní konanom dňa 6.11.2018, otec splátky pôžičky vo výške 100 Eur mesačne uhrádzal priamo zo svojho účtu na úverový účet v banke (čl.65). Ako to vyplýva z výpisu účtu predloženého v konaní otcem (čl.143), otec poukazoval splátky úveru na úverový účet matky, ktorá si úver zobrala na svoje meno, pričom šlo o peňažné prostriedky určené pre otca, ktorý sa zaviazal úver splácať. Tieto skutočnosti v konaní neboli sporné. Úverový účet je špeciálny účet, ktorý slúži len na úhradu splátok úveru. Existencia úverového účtu je spojená len s poskytnutým úverom. Je zrejmé, že matka s peňažnými prostriedkami poukázanými otcem na úverový účet nemohla disponovať a teda ich použiť na úhradu potrieb mal. X. ako výživné. Nie je možné v žiadnom prípade akceptovať argumentáciu otca, že predmetné peňažné prostriedky poukazované ním na úverový účet v banke, ktorá úver poskytla, bolo potrebné považovať za platby výživného.

11. Hoci je otec dlhodobu práceneschopný, jeho pracovný pomer v spoločnosti EGOTEX, s.r.o. skončil ku dňu 30.6.2019, nie je zrejmé, že by došlo k prehodnoteniu jeho zdravotného stavu a k ďalšiemu zníženiu jeho miery schopnosti pracovať. Vzhľadom na nepriaznivú prognózu otcovho zdravotného stavu je možné predpokladať, že sa táto schopnosť ešte viac zníži, čo sa potenciálne môže prejavovať aj na znížení schopnosti otca platiť výživné. Nie je zrejmé, či po skončení podporného obdobia nemocenského otec

pracoval a dosahoval príjem, alebo bol naďalej práceneschopný a či došlo k opätovnému posúdeniu jeho zdravotného stavu. Za daného stavu považoval odvolací súd za dôvodné zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o výživnom za obdobie po skončení podporného obdobia poberania nemocenského (28.9.2018) do budúca spolu s výrokom o dlžnom výživnom a trovách konania a v tejto časti vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

12. Bude úlohou súdu v ďalšom konaní skúmať príjem otca po 28.9.2018, jeho zdravotný stav, či u neho naďalej pretrvával nepriaznivý zdravotný stav, či bol práceneschopný, alebo do skončenia pracovného pomeru v spoločnosti EGOTEX, s.r.o. dňa 30.6.2019 pracoval a dosahoval príjem. Taktiež súd bude skúmať, či u otca v dôsledku jeho dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu nedošlo k prehodnoteniu miery jeho schopnosti pracovať a k zvýšeniu invalidného dôchodku. Po doplnení dokazovania so zameraním sa na príjem otca, jeho možnosti a schopnosti dosahovať príjem po 28.9.2018 ustáli výšku výživného, ktorá týmto zodpovedá s prihliadnutím na oprávnené potreby mal. X.. Vo vzťahu k dlžnému výživnému je súd viazaný argumentáciou odvolacieho súdu uvedenou v bode 14. o povahe plnenia, ktoré otec v rozhodnom období poukazoval na účet matky, ktoré nemôže byť považované za plnenie výživného.

13. V novom rozhodnutí súd rozhodne zároveň o trovách odvolacieho konania.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).